

***SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYKI***

OPRACOWANY NA ROK SZKOLNY

2016/2017

***Gimnazjum im. Karola Miarki
w Świerklanach***

Przepisy prawne zewnętrzne i wewnętrzne :

1. Ustawa o systemie oświaty
 2. Statut gimnazjum
 3. Szkolny Program Wychowawczy
 4. Szkolny Zestaw Programów Nauczania
 5. Wewnątrzszkolne Ocenianie
 6. Przepisy, dotyczące praw dziecka i ucznia oraz spraw związanych z pomocą psychologiczno-pedagogiczną:
- Konwencja o prawach dziecka
 - Kodeks rodzinny i opiekuńczy
 - Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich
 - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego
 - Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
 - Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii
 - Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
 - Rozporządzenie MEN z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej
 - Rozporządzenie MEN z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249)

„Profilaktyka, to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami, zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowe życie. Program szkolnej profilaktyki, to ogół działań chroniących dzieci i młodzież przed zakłóceniami w rozwoju, i interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń”

Wstęp do programu

Szkolny Program Profilaktyki na rok szkolny 2016/2017 jest opracowany na bazie poprzedniego programu, w wyniku przeprowadzonej diagnozy środowiska szkolnego – uczniów (obserwacji, rozmów, analizy dokumentów, ankiety „Moja szkoła” - badającej atmosferę w szkole, znajomość praw i obowiązków oraz zachowań ryzykownych w szkole), rodziców i nauczycieli (rozmów, wywiadów) oraz ewaluacji działań profilaktyczno-wychowawczych. Program jest uchwalony przez Radę Rodziców, Radę Pedagogiczną i zatwierdzony przez Samorząd Uczniowski.

Z diagnozy wynika, że:

- W związku ze zwiększającą się potrzebą przeciwdziałania zjawiskom zagrażającym zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci i młodzieży należy systematycznie kontynuować kompleksowe działania profilaktyczno-wychowawcze na terenie szkoły, bazując na czynnikach chroniących, wspierających prawidłowy rozwój młodych ludzi - silna więź emocjonalna z rodzicami, zainteresowanie nauką szkolną, regularne praktyki religijne, poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych, przynależność do pozytywnej grupy.
- Zgodnie z wynikami ewaluacji należy nadal promować właściwe zachowania uczniów, zarówno wśród rówieśników, jak i wobec osób dorosłych. Powinno się przypominać młodzieży o szanowaniu takich wartości jak: koleżeństwo, solidarność, wzajemna życzliwość i pomoc, kultura osobista, należyte odnoszenie się do siebie i osób dorosłych. Należy zwracać uwagę na różne formy przemocy wśród uczniów i reagować zdecydowanie, nie bagatelizując najdrobniejszych naruszeń godności osobistej drugiego człowieka.
- Należy również poszerzyć działania profilaktyczne, związane z negatywnym wpływem e-papierosów, uzależnień od internetu i telefonu komórkowego, jak również środków uzależniających (w tym dopalaczy) na funkcjonowanie człowieka w życiu społecznym - rodzinnym, szkolnym a w przyszłości zawodowym. Aby zapobiegać negatywnym zjawiskom w szkole oraz skutecznie pomagać swoim dzieciom, należy zarówno w domu, jak i w szkole świadomie kształtować odpowiedni system wartości, postawy i zachowania.

Szkolny Program Profilaktyki jest skorelowany z działaniami wychowawczymi Szkolnego Programu Wychowawczego i podstawowymi kierunkami realizacji polityki oświatowej MEN w tym roku szkolnym:

- *Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.*
- *Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.*
- *Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach.*

Główne cele Szkolnego Programu Profilaktyki:

1. *Udostępnienie społeczności szkolnej informacji, niezbędnej do skutecznego zapobiegania i radzenia sobie z zagrożeniami dla własnego zdrowia, jakości życia, zmniejszenie czynników ryzyka zachorowania na różne choroby.*
2. *Kompetentne i szybkie reagowanie na pojawiające się w szkole sytuacje, zagrażające zdrowiu i życiu uczniów.*
3. *Kształtowanie w uczniach umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.*
4. *Budowanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami prowadzącymi wspomaganie rodziny i szkoły, i promującymi zdrowy styl życia.*

Cele szczegółowe:

1. *Upowszechnianie wśród młodzieży znajomości i zasad przestrzegania prawa.*
2. *Kształtowanie postaw akceptowanych społecznie.*
3. *Wzmacnianie poczucia wartości uczniów oraz doskonalenie umiejętności wyrażania własnych emocji.*
4. *Stworzenie w szkole poczucia bezpieczeństwa.*
5. *Tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie przemocy, agresji.*
6. *Zapobieganie wagarom.*
7. *Promowanie zdrowego trybu życia i odżywiania.*
8. *Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, starszych, chorych, niepełnosprawnych.*
9. *Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji.*
10. *Uświadamianie zagrożeń, płynących z niewłaściwego korzystania z mediów, w tym zwłaszcza telefonów komórkowych.*
11. *Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza.*
12. *Współpraca z rodzicami w obszarze profilaktyki – wczesna interwencja – udzielanie pomocy.*
13. *Zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji, udzielających pomocy w sytuacjach problemowych.*

14. Zadania szczegółowe:

Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy realizacji
<p>Propagowanie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania</p>	<p>Zapoznanie uczniów z dokumentami określającymi pracę szkoły: statutem, Programem Wychowawczym i Programem Profilaktyki, wewnątrzszkolnym ocenianiem. Pogadanki z policją o tematyce: odpowiedzialności karnej nieletniego, bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Godziny z wychowawcą o tematyce: praw i obowiązków ucznia, systemu kar i nagród, stosowanego w szkole. Konsekwentnie stosowane przez nauczycieli procedury w określonych sytuacjach niezgodnych z prawem wewnątrzszkolnym, zgodnie z wypracowanymi i przyjętymi w szkole procedurami. Zapoznanie uczniów z prawami dziecka i człowieka, analiza odpowiednich dokumentów, np. Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka – lekcje z wychowawcą i lekcje WOS, zrealizowanie audycji z okazji Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka (20.11.2015) Włączanie uczniów w procesy aktualizowania prawa wewnątrzszkolnego, poprzez uczestnictwo przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego w pracach zespołu. Organizacja audycji szkolnych, dotyczących wychowawczych spraw i działań szkoły w tym obszarze.</p>	<p>wychowawcy, pedagog, nauczyciele WOS, historii i języka polskiego</p>	<p>Wrzesień</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>według potrzeb</p>
<p>Zapobieganie wagarom, dyscyplina na zajęciach szkolnych</p>	<p>Kontrolowanie przez wszystkich nauczycieli obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych. Konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne, systematyczne wpisy w LIBRUSA. Przeprowadzenie zajęć na godzinie z wychowawcą odnośnie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – konsekwencje prawne nie przestrzegania ww. zasad. Punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć szkolnych. Rozmowy z rodzicami, dotycząca frekwencji uczniów na zajęciach. Systematyczna współpraca z policją, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi.</p>	<p>wszyscy nauczyciele, wychowawcy, pedagog</p>	<p>cały rok szkolny według potrzeb</p>

<p>Zapoznanie się z sytuacją rodzinną ucznia i środowiskiem społecznym, w którym przebywa uczeń</p>	<p>Analiza dokumentów szkolnych uczniów dokonywana przez: wychowawców, pedagoga, w celu podejmowania stosownych działań zapobiegających sytuacjom problemowym. Sporządzenie wykazu uczniów wymagających pomocy wychowawczej, edukacyjnej i materialnej.</p> <p>Systematyczne rozmowy z uczniami, rodzicami, w razie potrzeby wywiady środowiskowe w celu bieżącego monitoringu sytuacji uczniów.</p> <p>Kontynuowanie systematycznej współpracy z instytucjami udzielającymi specjalistycznej pomocy, np.: Ośrodkami Pomocy Społecznej, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodkiem Zdrowia, Kościołem.</p> <p>Systematyczna współpraca z policją, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi.</p>	<p>dyrektor , wychowawcy, pedagog</p>	<p>cały rok szkolny, według potrzeb</p>
<p>Stworzenie systemu pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mającymi problemy edukacyjne i wychowawcze</p>	<p>Opracowanie planu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wspierającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla uczniów z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi.</p> <p>Zaplanowanie i realizacja działań wspierających uczniów:</p> <p>zajęcia korekcyjno -kompensacyjne przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia, zaburzenia i odchylenia rozwojowe), zajęcia rewalidacyjne przeznaczone dla uczniów z orzeczoną kształceniem specjalnym, indywidualne nauczanie dla uczniów z problemami zdrowotnymi, zajęcia terapeutyczne z pedagogiem szkolnym dla uczniów wymagających takiej pomocy, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów, konsultacje nauczycieli.</p> <p>Udzielanie rodzicom pomocy w zakresie wskazywania instytucji służących specjalistyczną pomocą.</p> <p>Organizacja spotkań indywidualnych z rodzicami przez wychowawców i pedagoga szkolnego.</p> <p>Systematyczna współpraca z instytucjami zajmującymi się wspieraniem uczniów i rodzin z problemami edukacyjnymi i</p>	<p>wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, dyrektor</p>	<p>cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	wychowawczymi: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, poradnie specjalistyczne.		
Uświadamianie uczniom negatywnych skutków uzależnień od telefonów komórkowych, internetu oraz e-papierosów.	Zorganizowanie prelekcji ze specjalistą w zakresie uzależnień od telefonów komórkowych, internetu oraz szkodliwości e-papierosów dla rodziców, uczniów oraz nauczycieli. Wprowadzenie tematyki uzależnień na lekcjach wychowawczych. Wprowadzenie zakazu używania telefonów komórkowych na terenie szkoły.	Pedagog, Wychowawcy, nauczyciele.	cały rok szkolny, według potrzeb
Systematyczne motywowanie uczniów do nauki	Prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów. Organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniów. Przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, tematycznych, interdyscyplinarnych, artystycznych i sportowych. Organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego. Indywidualizacja procesu edukacyjnego oraz systemu oceniania wobec uczniów tego wymagających. Uwzględnianie zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej zawartych w opiniach i orzeczeniach. Organizacja zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, konsultacje przedmiotowe, zajęcia z pedagogiem. Stosowanie pochwał nawet najmniejszych sukcesów, wobec uczniów wymagających wsparcia. Wskazywanie możliwości i umiejętności uczniów wobec kierunku dalszego kształcenia – pedagog szkolny, wychowawcy.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog , dyrektor.	cały rok szkolny, według potrzeb
Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji, mobbingowi itp.	Organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy pedagoga na temat: integracji zespołu klasowego, sposobów rozwiązywania konfliktów, asertywności, budowania poczucia własnej wartości. Organizowanie imprez służących integracji środowiska szkolnego: imprezy szkolne i klasowe, wycieczki szkolne i klasowe, zajęcia integracyjne dla klas pierwszych, dyskoteki. Aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw	wychowawcy klas, nauczyciele, pracownicy szkoły, pedagog szkolny	cały rok szkolny, według potrzeb

	<p>międzylekcyjnych.</p> <p>Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole.</p>		
<p>Popularyzowanie zdrowego stylu życia</p>	<p>Zajęcia z pedagogiem szkolnym na temat organizacji wolnego czasu i promocji zdrowia. Propagowanie aktywności sportowej, zachęcanie do udziału w czynnym uprawianiu sportu na zajęciach SKS, kołach sportowych, klubach sportowych, „aktywne przerwy”.</p> <p>Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych.</p> <p>Nauka walki fair-play oraz kulturalnego kibicowania.</p> <p>Organizacja zajęć z pielęgniarką szkolną i położną, dotyczących higieny osobistej, chorób przenoszonych drogą płciową, inicjacji seksualnej, sposobów zapobiegania niechcianej ciąży, profilaktyki chorób piersi.</p> <p>Zapoznavanie młodzieży z zasadami zdrowego żywienia – udział uczniów w projektach szkolnych – Trzymaj Formę oraz Szkoła Promująca Zdrowie i Dniach Promocji Zdrowia.</p> <p>Kontynuowanie współpracy z instytucjami promującymi aktywny i zdrowy styl życia, np. Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, dietetykiem, ProFeminae, WZW Rybnik.</p>	<p>nauczyciele biologii, wychowania fizycznego, pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna, lekarz, opiekunowie odpowiednich kół</p>	<p>cały rok szkolny, według potrzeb</p>
<p>Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji</p>	<p>Realizacja programu rządowego, finansowanego przez Gminę „Bezpieczna i przyjazna szkoła” pod hasłem „Blisko a zarazem daleko od błędnej rzeczywistości „</p> <p>Realizacja działań międzygimnazjalnych w projekcie „Narkotyki? Nie, dziękuję, ja chcę żyć” z udziałem Gimnazjum w Jankowicach, Jejkowicach i Piecach.</p> <p>Udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich spożywania, np.:</p> <p>środków psychoaktywnych, dopalaczy, tytoniu, alkoholu, narkotyków, leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji (acodin, tussipect,) oraz preparatów typu „sesja”, napojów energetyzujących.</p> <p>Bieżące informowanie uczniów o negatywnych skutkach zażywania tytoniu, alkoholu, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych, napojów energetyzujących.</p> <p>Zwracanie uwagi na drugie śniadanie uczniów,</p>	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna, zapraszani w zależności od potrzeb specjaliści, dyrekcja</p>	<p>cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<p>promowanie i uczenie zdrowego odżywiania na warsztatach kulinarnych podczas Dni Promocji Zdrowia.</p> <p>Dbanie o sprzedaż odpowiednich produktów w sklepiku szkolnym.</p> <p>Organizowanie przedstawień profilaktycznych oraz prenumerata czasopism promujących zdrowy styl życia.</p> <p>Kontynuowanie współpracy z instytucjami zajmującymi się leczeniem uzależnień.</p> <p>Udział uczniów w konkursach związanych z tematyką zagrożeń współczesnego świata.</p>		
<p>Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza</p>	<p>Propagowanie idei wolontariatu.</p> <p>Udział uczniów w projektach: <i>Gimnazjaliści – Przedszkolakom, Pomagam, bo lubię.</i></p> <p>Prowadzenie Szkolnego Koła <i>Caritas</i>.</p> <p>Organizowanie w szkole i środowisku lokalnym akcji charytatywnych: szlachetna paczka, zbieramy nakrętki, makulaturę, zużyte telefony.</p> <p>Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w wolontariacie organizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerklanach.</p> <p>Mobilizowanie uczniów do uczestniczenia w konkursach i turniejach popularyzujących wolontariat.</p>	<p>wychowawcy klas, dyrekcja szkoły, rodzice uczniów, koordynator wolontariatu - Monika Strzebniok</p>	<p>cały rok szkolny, według potrzeb</p>
<p>Współpraca z rodzicami</p>	<p>Prezentowanie rodzicom podstawowych dokumentów regulujących pracę szkoły, np.: Statut Szkoły, Wewnątrzszkolne Ocenianie, Program Wychowawczy, Program Profilaktyki, regulamin szkoły.</p> <p>Ustalenie zasad kontaktowania się z rodzicami uczniów (wywiadówki, konsultacje, LIBRUS).</p> <p>Zapoznanie rodziców z zakresem udzielanej pomocy przez specjalistów szkolnych (pedagog, pielęgniarka szkolna).</p> <p>Zachęcanie do organizacji i uczestnictwa we wspólnych wyjazdach i imprezach szkolnych.</p> <p>Zachęcanie rodziców do współpracy we wspólnym rozwiązywaniu problemów wychowawczych zaistniałych w szkole.</p>	<p>wychowawcy klas, dyrekcja, rodzice uczniów</p>	<p>cały rok szkolny, według potrzeb</p>
<p>Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji</p>	<p>Udział nauczycieli i specjalistów szkolnych w konferencjach, warsztatach i szkoleniach, dotyczących profilaktyki uzależnień.</p> <p>Rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień.</p> <p>Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, Radą Rodziców w zakresie profilaktyki: prelekcje specjalistów, informacje na stronie</p>	<p>dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, rodzice</p>	<p>cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	internetowej szkoły, gazetki informacyjne. Kontynuowanie dobrej praktyki szkolnej w obszarze wymiany doświadczeń i informacji w zakresie szeroko pojętej profilaktyki, obejmującej zagadnienia i problemy szkolne.		
--	--	--	--